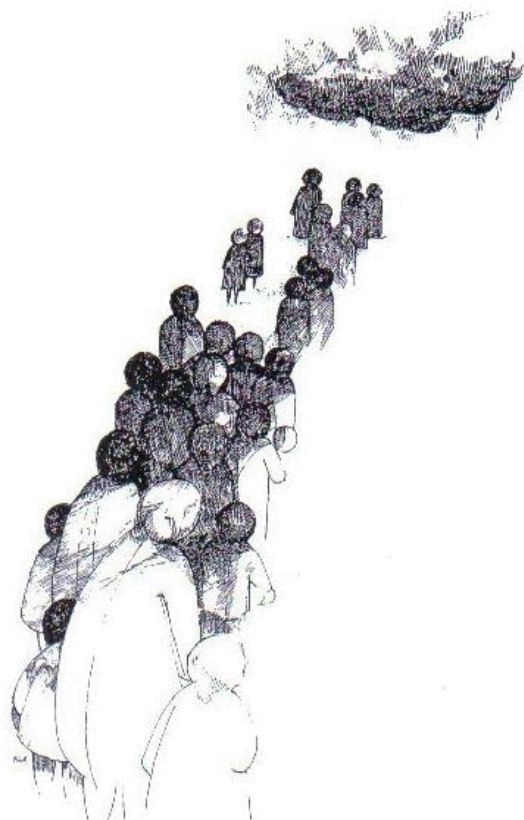

**VIERING VAN DE
DRIEËNTWINTIGSTE ZONDAG D.H.J.**

‘Wanneer jij je mond niet opendoet
en een boosdoener niet waarschuwt
voor zijn gedrag, dan kan die boosdoener
wel door eigen schuld sterven,
maar kom Ik zijn bloed van jou opeisen.’
(Ezechiël 33)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

*t.: Huub Oosterhuis
m.: Jan Vermulst*

Aan wat op aarde leeft. (2c.)

WELKOM.

*'Wie zijn kind liefheeft
moet het wel eens straffen'
zegt een volkswijsheid.*

*'Zachte heelmeeesters
maken stinkende wonden'
is een waar gezegde.*

*'Wie het kwaad niet durft noemen
maakt zich medeplichtig'
geldt in 't groot en in 't klein.*

*'Soms is spreken een deugd en
zwijgen een ondeugd'
zegt de profeet vandaag.*

*Welkom u allen hier
omwille van elkaar in Gods naam.*

+

Lied. Aan wat op aarde leeft. (1c.)

SCHULD BEKENNEN.

V.: Waak over je gedachten . . .
straks worden het je woorden.

Waak over je woorden . . .
straks worden het je daden.

Waak over je daden . . .
straks wordt het gewoonte.

Waak over je gewoonten . . .
straks wordt het je geweten.

Waak over je geweten . . .
het is je hele wezen.

BEZINNING.

A.: **Gij hart Gij bron van leven**
ontferm U over ons. *t.: P. Verhoeven*
Gij adem ziel in mensen *m.: Taizé*
ontferm U over ons.

*Spreken is zilver
zwijgen is goud,
Maar soms is het omgekeerd.*

**A.: Gij hart Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Gods water over
Gods akker laten lopen.
Maar laat de boel niet verdrinken.*

**A.: Gij hart Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Ze doen maar;
Het zal mijn tijd wel duren !
Ben je daar zo zeker van ?*

**A.: Gij hart Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

GEBED.

U vinden zullen we niet; Gezegd
U doorgronden kunnen we niet.

Naar wie Gij zijt blijft het zoeken;
naar wat Gij wilt is het tasten.

U vermoeden en beleven
is ons kompas;
naar U uitzien, op U hopen
onze drijfveer -

in stil vertrouwen dat Gij
door valleien vol van 't goede,
langs de klippen van 't kwaad
met ons gaat in tijd en eeuwigheid.

Als Gij niet zijt Gezongen
de grond waarop ik sta t.: P. Verhoeven
de bron waaruit ik put m.: W. Vogel
de einder waarheen ik ga -

als Gij niet zijt
wie ben ik dan in tijd
en eeuwigheid ?

EERSTE LEZING.

Ezechiël 33,7-9

De Heer sprak
Ezechiël, profeet in ballingschap, aan en zei:
'Ik heb je aangesteld als wachter
over het volk van Israël.
Hoor je een woord uit mijn mond,
waarschuw hen dan namens Mij !

Als Ik een booswicht laat weten,
dat hij zijn ondergang tegemoet gaat
en als jij dan je mond niet opendoet en
hem niet waarschuwt voor zijn wangedrag, dan
is 't die boosdoener wel zijn eigen schuld, maar
komt wat hem treft mede voor jouw rekening.
Heb je de boosdoener wel gewaarschuwd en
hem gezegd dat hij zich moet bekeren, maar
hij doet het niet, dan heeft hij het aan zichzelf
te danken en treft jou geen blaam.'

Lied.

*t.: Adri Bosch
m.: Willem Vogel*

De kerk is daar waar mensen zijn. (2c.)

EVANGELIE.

Matteüs 18,15-20

Dit zei Jezus tegen zijn volgelingen.
'Wanneer je broeder gezondigd heeft,
wijs hem dan onder vier ogen terecht.
Luistert hij naar je, dan
heb je je broeder gewonnen.
Mocht hij niet luisteren, haal er dan nog
een of twee mensen bij, zodat alles berust
op de verklaring van twee of drie getuigen.
Als hij ook naar hen niet wil luisteren,
leg het dan voor aan de kerkgemeenschap.
Wil hij ook daar niet naar luisteren,
beschouw hem dan als een heiden of tollenaar.
Voorwaar, ik zeg jullie:
Wat ge zult binden op aarde
zal ook in de hemel gebonden zijn
en wat gij zult ontbinden op aarde
zal ook in de hemel ontbonden zijn.
Verder zeg ik je: Wanneer twee van jullie
eensgezind op aarde iets vragen
- het moge zijn wat het wil - zullen zij
het verkrijgen van mijn hemelse Vader.
Want waar er twee of drie
verenigd zijn in mijn Naam,
daar ben ik in hun midden.'

Lied. De kerk is daar waar mensen zijn. (1c.)

MEDITATIE.

*Voorzichtigheid,
ze hebben je zo misvormd.
Om het hoofd te bieden
aan het gewicht dat wordt gehecht
aan aanpassen, compromis en angst,
voel ik de behoefte om te roepen:
'Ben ónvoorzichtig en vergeet niet
dat stoutmoedigheid een deugd is
en zelfs méér dan dat:
het is een gave van Gods Geest.'
(Dom Helder Camara 1909-1999)*

Pal na de ellende van de Tweede Wereldoorlog klonk uit de mond van velen die alles toch van nabij hadden meegemaakt: we hebben het niet geweten, - wir haben es nicht gewusst.

Het was hun excuus voor het feit dat ze hun mond niet hadden open gedaan, niet in verzet waren gekomen, met de vijand hadden geheuld.

Maar al heel spoedig groeide na de scherpe verwijten aan mensen persoonlijk het besef dat niet alleen die of die in gebreke gebleven of zwaar schuldig was, maar dat de samenleving - een volk, een werelddeel, de wereld - als geheel de handen niet in onschuld kon, mocht wassen. Tegelijk begon ook het idee van wat kwaad, wat zonde is te veranderen: zoek zonde en kwaad niet allereerst en zeker niet alleen bij 't falen en de misstappen van mensen individueel, maar minstens ook bij de ideologieën, de grote gedachtespinsels van allerlei 'ismen' en bij de instituten en structuren die zij in het leven roepen en die 'het volk' de wet lezen en 't tot in doen en denken, willen en geweten domineren. Er zijn er maar weinig die 'hun meest eigen zelf' overeind kunnen houden in een klimaat en sfeer die bepaald wordt door wie - opzichtig of sluiperig - de macht heeft en een keel opzet. Je mag het hopen, maar niet verwachten dat iedereen een held, een tegendraads profeet is.

Tegendraads was Ezechiël wel en hij is dan ook - maar dit pas veel later - profeet genoemd.

Hij bevond zich in ballingschap, temidden van wat wij 'gedeporteerden' zouden noemen.

Velen van hen vergaten echter hun thuisland, schikten zich naar zeden en gewoonten van 't rijke, mooie land waar ze als 'oorlogsbuit' terecht gekomen waren, maar waar ze zich geleidelijk als welgestelde mensen een goed onderkomen en inkomen hadden verworven.

De tijd waarin Ezechiël leefde en profetisch optrad zou je 'sterk nationalistisch' kunnen noemen:

elk volk en ieder land was zichzelf zeer bewust, had zijn eigen helden en goden en moest zich telkens weren om staande te blijven.

Je thuisland vergeten, je conformeren aan een andere cultuur, je integreren in den vreemde, kan in onze dagen als 'n deugd gezien worden, - in Ezechiël's tijd, ongeveer twee en een half millennium geleden, gold het bijna als verraad.

Tegen deze 'collaboratie', tegen dit wezenlijke kwaad, deze dodelijke zonde moest Ezechiël zijn stem verheffen zoals in onze tijd poetische zieners en profetische denkers in het geweer komen tegen vervuiling, consumentisme en de vervlakking van geest en tijd die zij zien als 'dooddoeners', levensbedreigend in onze dagen.

In zijn boek *Gemeenschapsleven* spreekt Dietrich Bonhoeffer over drie diensten, die 'de broeders en zusters' elkaar behoren te bewijzen.

De dienst van het goed naar elkaar luisteren -
de dienst van daadwerkelijke hulp aan de ander -
en de dienst van het 'verdragen van de ander',
want 'God heeft de ander niet gemaakt, zoals
ik hem of haar wellicht gemaakt zou hebben.
Hij heeft mij de ander niet tot broeder en zuster
gegeven, opdat ik over hem zou heersen, maar
opdat ik door hem de Schepper zou ontdekken.'
Tot dit laatste hoort de broederlijke vermaning.

'Niets kan wréder zijn dan de 'zachtheid' die een ander laat smoren in zijn zonde. Niets kan barmhártiger zijn dan de harde terechtwijzing die de broeder van zijn zondige weg terugroept. Het is een dienst van barmhartigheid, een ultiem aanbod van echte gemeenschap, waarbij wij niet oordelen maar dit overlaten aan de Ander . . . Het is een absoluut vaststaande regel voor ieder christelijk gemeen-schapsleven dat het verboden is om achter iemands rug over een ander te praten.

(Dietrich Bonhoeffer in *Gemeenschapsleven*)

Franciscus van Assisi, volgende maand weer als dien-
renvriend in de belangstelling, was bovenal
een groot en 'bovenmaats' mensenkenner:

*Gelukkig de mens die een vermaning, beschuldiging
of berisping van iemand anders geduldig ondergaat,
alsof ze van hemzelf kwamen.*

*Gelukkig de mens, die bij een berisping mild zijn rust
bewaart, deemoedig gehoor geeft, nederig schuld be-
kent en het graag weer goed maakt.*

*Gelukkig de mens, die zich niet direct begint te ver-
ontschuldigen, maar smaadt en berisping
gelaten ondergaat voor een zonde waaraan hij zich
niet schuldig heeft gemaakt.*

(Franciscus *Wijheidsspreuk 22*)

Kort orgel

BELIJDENIS

A.: Om God te leven heeft Hij *t.: M. Zagers*
mensen aan de rand *m.: Frans Bertens*
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en het leven.

*Zoveel mensen aangetast
in hun eigenwaarde
anders-zijn het wordt een last
een lot zwaar mee te dragen.*

**A.: Om God te leven heeft Hij
mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en het leven.**

*Twijfels, vragen, wie ben ik
horen bij het leven,
in een lieve mensenblik
verlicht en opgeheven.*

**A.: Om God te leven heeft Hij
mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en het leven.**

*Niemand meer of minder mens:
'Laat je zien en horen,
beeld van God, zo onbegrensd
en mooi, te mooi voor woorden.'*

**A.: Om God te leven heeft Hij
mensen aan de rand
van dood en samenleven
een open hand gegeven
maar meer nog: geloof,
geloof in zichzelf en het leven.**

ONDERBREKING

Brood en beker
collecte

Lied

GEBED AAN TAFEL.

woord
en lied

*In het brood is het graan,
de akker, de wassende maan,
de brandende zon;
is de boer die ploegt
de hand van de bakker.
In het brood is de Bron
en proeven wij het geheim
van de Ene in het al.*

(Hein Stufkens)

Lied. A.: Een glimp van U *t.: P. Verhoeven*
in het brood gebroken *m.: W. Vogel*
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.

*Voor ons die zien en weten
dat koren opschiet uit de aarde en
brood van de akker komt -*

*voor ons die
in brood de aarde proeven
die het graan laat groeien,
de zon die het warm koestert,
bron en regen die het drinken -*

*voor ons die weten
dat brood in 't zweet des aanschijns
gezaaid gemaaid geoogst
en met zorg bereid wordt -*

*voor ons is brood
wat het was in Jezus' handen:
sprekend teken van het geheimvolle leven,
van het leven de mens gegeven -*

*voor ons is te eten geven
met anderen genade delen; -
voor ons is te eten vragen
medemensen deelgenoot maken
aan de moeite die we doen,
de zorgen die we kennen,
het geluk dat we beleven -*

*voor ons is samen eten -
alledag thuis en nu samen hier -
tijd en eeuwigheid,
aardeszwart en hemels helder
delen met die bij ons zijn, - en*

*met allen die zoet en zuur, lief en leed
dagelijks met ons hebben gedeeld
en ons zijn voorgegaan in de dood.
Met eerbied noemen wij:*

*Geen mens voor niets geboren;
geen goed voorgoed verloren.*

**Lied. A.: Een glimp van U
in het brood gebroken
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*We breken het brood en
delen het leven gegeven,
zo overvloedig als het kan zijn
zo kwetsbaar als het is.*

*We drinken de beker
en delen wat ons overkomt,
toevalt aan geluk en zaligheid
tot alles zal zijn volbracht -*

*in de naam van hem
die zijn laatste avond
met brood in de hand
zijn volle vertrouwen uitsprak
in het leven, waarvan hij Liefde
het hart noemde in Wie alles en
allen elkaar zullen treffen, -*

*die zijn levensbeker overdroeg
aan die na hem komen
totdat wat wij hopen en
als vast beloofd beleven
werkelijkheid is geworden.*

Bid zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied

*Er zij een kerk -
een gemeenschap van mensen
die zich laat horen waar
pijn wordt gedaan, onrecht bedreven.*

K.: Zoek God niet hier of daar, t.: P. Verhoeven
zoek midden onder u: m.: W. Vogel
in die ziek zijn en die waken,
in die treuren en die troosten,
die komen en die heengaan.

G.: **Bid en zie:
God is midden onder u.**

*Er zij een kerk -
een gemeenschap van mensen
die ziek en zwak bijstaat
die zijn heengegaan noemt en gedenkt.*

K.: Zoek God niet hier of daar,
zoek midden onder u:
in die deemoedig doen
wat alledag vraagt;
eerbiedig omgaan met het leven;
oog hebben voor het wonder
waarin wij staan en gaan.

G.: **Bid en zie:
God is midden onder u.**

*Er zij een kerk -
een gemeenschap van mensen
die tijden van inkeer kent,
het leven viert en diep kleur geeft.*

K.: Zoek God niet hier of daar,
zoek midden onder u:
meer in luist'ren dan beleren,
meer in vragen dan beweren;
meer in geven dan in nemen.

G.: **Bid en zie:**
God is midden onder u.

*Er zij een kerk -
een gemeenschap van mensen
die met Jezus voor ogen
elkaar bemoedigen, vertrouwen geven.*

G.: **Bid en zie:**
God is midden onder u.

ZEGENWENS.

ZEGENEN WIJ ELKAAR
VOORAL HEN
DIE ONZE NABIJHEID
HARD NODIG HEBBEN.
MOGEN ALLES EN ALLEN
GEZEGEND ZIJN IN DE NAAM
VAN VADER, ZOON EN
HEILIGE GEEST.
AMEN.

ORGELSPEL